

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	ปัญหาที่เกี่ยวกับยาและผลของการแก้ไขปัญหาในผู้ป่วยนอกโรคเบาหวานในโรงพยาบาลนครพิงค์
ชื่อผู้เขียน	นางเยาวภา ศรีวิชัย
เกสัชศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชาเภสัชกรรมคลินิก
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	รศ. ศักดิ์ชัย อัญญคุณ ประธานกรรมการ นพ. พินิจ ถิมสุคนธ์ กรรมการ ภญ. ถินดา เหลืองอภา กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหาอุบัติการณ์ ประเภทและระดับความรุนแรงของปัญหาที่เกี่ยวกับยารวมถึงผลของการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในผู้ป่วยโรคเบาหวาน โดยทำการศึกษาในผู้ป่วยจำนวน 206 รายที่เข้ารับการรักษาในแผนกผู้ป่วยนอกโรงพยาบาลนครพิงค์ ระหว่างเดือนตุลาคม 2542 ถึงเดือนมิถุนายน 2543 ในการติดตามค้นหาและแก้ไขปัญหจะใช้วิธีการบริหารทางเภสัชกรรมและการจำแนกประเภทปัญหาที่เกี่ยวกับยาได้ดัดแปลงมาจาก The American Society of Health-System Pharmacists (ASHP)

จากการติดตามผู้ป่วยในครั้งที่ 1 พบอุบัติการณ์ของการเกิดปัญหาเกี่ยวกับยาในผู้ป่วยจำนวน 160 ราย (ร้อยละ 77.67) และพบจำนวนปัญหาทั้งหมด 303 ปัญหา ปัญหาเฉลี่ยในผู้ป่วยแต่ละรายเท่ากับ 1.47 ปัญหา ประเภทปัญหาที่พบมากที่สุดคือ ความล้มเหลวจากการรักษาพบจำนวน 109 ปัญหา (ร้อยละ 35.98) โดยเป็นปัญหาของการไม่ใช้ยาตามสั่งมากที่สุด ซึ่งมีสาเหตุจากการขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้ยา ปัจจัยด้านจำนวนขนานยาที่ได้รับและจำนวนโรคของผู้ป่วยจะมีความสัมพันธ์ทางบวกต่อการเกิดปัญหาเกี่ยวกับยาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.01$) ระดับความรุนแรงของปัญหาอยู่ในระดับ 2 มากที่สุดโดยพบปัญหาที่มีความรุนแรงระดับ 2 ในครั้งที่ 1 และ 2 รวมกัน 344 ปัญหา พบปัญหาที่มีระดับความรุนแรงสูงสุดอยู่ในระดับ 4 จำนวน 6 ปัญหาซึ่งเป็นปัญหาที่เกิดจากอาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยา

จากการประเมินผลของการแก้ไขปัญหาก็เกี่ยวกับยาในการติดตามครั้งที่ 2 พบว่าจำนวนผู้ป่วยที่เกิดปัญหาที่เกี่ยวข้องกับยาและจำนวนปัญหา รวมทั้งระดับ FBS ลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) ปัญหาเกี่ยวกับยาที่ต้องได้รับการแก้ไขจากแพทย์และผู้ป่วยจะได้รับการยอมรับร้อยละ 90.57 และร้อยละ 85.11 ตามลำดับ สำหรับการประเมินความรู้ผู้ป่วยพบว่าผู้ป่วยยังขาดความรู้ที่จำเป็นต่อการรักษา 194 ราย (ร้อยละ 94.17) และผลของการให้ความรู้แก่ผู้ป่วยจะทำให้ผู้ป่วยมีความรู้มากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$)

การวิจัยสรุปได้ว่าการค้นหาและแก้ไขปัญหาในผู้ป่วยโรคเบาหวานโดยใช้วิธีการบริหารทางเภสัชกรรมจะสามารถลดปัญหาที่เกี่ยวข้องกับยาได้ และผลจากการแก้ไขปัญหาก็จะทำให้ระดับ FBS ลดลงและที่สำคัญที่สุดคือทำให้ผู้ป่วยมีการใช้ยาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

Thesis Title	Drug-Related Problems and Problem-Solving Outcomes in Diabetes Outpatients in Nakornping Hospital	
Author	Mrs. Yoawapa Srivichai	
M.S.	Clinical Pharmacy	
Examining Committee	Assoc. Prof. Sakchai Ausayakhun	Chairman
	Dr. Pinit limsukon	Member
	Mrs. Linda Luangarpa	Member

ABSTRACT

The objectives of this study were to seek incidence, categories and severity of drug-related problems and to study the problem-solving outcomes. The study was conducted in outpatient department at Nakornping Hospital during October 1999-June 2000. The pharmaceutical care process was used to identify, prevent and resolve patient's drug-related problems (DRPs). The categories of drug-related problems adapted from American Society of Health-System Pharmacists. The total of 206 diabetic patients were studied in Drug Counseling Unit of Pharmacy Department. 160 DRP-patients were detected (77.67%). There were 303 drug-related problems from these patients. The average of DRP per case was 1.47 problems. The most common DRPs were the failure to receive therapy (109 problems or 35.97%). The major cause of the problems was the lack of patient knowledge and understanding of drug uses. The factors which related to occurrence of DRPs were number of drugs and diseases ($p < 0.01$). The severity of most problems (344 problems) were level 2. The most severe problems were severity level 4 that found 6 problems from adverse drug reactions.

The problem-solving outcomes were that DRP patients, number of DRPs and fasting blood sugar level were significantly decreased ($p < 0.001$). 90.57% and 85.11% of recommendations were accepted by physicians and patients, respectively. The knowledge scores were increased

significantly ($p < 0.001$) after pharmacist provided the knowledge of drug, diseases and life styles.

The conclusion of study is that the resolution of DRPs by pharmaceutical care process can reduce and prevent problems occurred in diabetic patients, and reduce the fasting blood sugar level.